

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοκτήτης: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, αρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συνδρομή χρονιάτικη: Για την Ελλάδα και την Κρήτη αρ. 10. Για το εξωτερικό φρ. χρ. 12.50.—Για τις επαρχίες δεχόμαστε και τριμηνίες συνδρομές (αρ. την τριμηνία).—Κανένας δε γράφεται συνδρομητής α δεν προπληρώσει την συνδρομή του.

20 λεπτά το φύλλο. — Τα περιουμένα φύλλα πουλιούνται στο γραφείο μας διπλή τιμή.

Βρίσκεται στην Αθήνα σ' όλα τα κιόσκια, και στις επαρχίες σ' όλα τα πραχτορεία των Εφημερίδων.

Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Γ.

Ἄς υποθέσουμε πῶς τὸ Τριπολίτικο ζήτημα καὶ τὸ Κρητικὸ λύθηκαν. Τάχα μ' αὐτὸ θὰ ἡσυχάσει ἡ Τουρκία; Ὁχι βέβαια. Τὰ πολλὰ ἔθνη ποὺ εἶναι συσσωματωμένα μέσα της, ὅσο πιὸ καθαρά καταλαβαίνουν τὸν ἑαυτὸ τους, καὶ ὅσο δὲ βρίσκουν στὸ Τούρκικο κράτος μέσα τοὺς ὅρους ἐκείνους ποὺ τοὺς χρειάζονται γιὰ νὰ προκόψουν πρὸς ἑκάθε εἶδος προκοπῆς, τόσο γίνονται πιὸ ἐχθρικά πρὸς τὸ κράτος αὐτὸ καὶ πρὸς ἐκείνους ποὺ τὸ διαφεντεύουν, τόσο ριζώνουν μέσα τους καὶ θεριεύουν οἱ χωριστικοὶ πόθοι. Τοῦτο γίνεται πολὺ περισσότερο τώρα παρά, ἄς ποῦμε στὸ 17ο καὶ στὸ 18ον αἰῶνα, γιὰτὶ στὸ ἀναμεταξύ ἔχουν σχηματιστεῖ, στὸ 19ο, κράτη ἐθνικὰ γύρω στὴν Τουρκία καὶ ἀπὸ τὰ ἴδια της τὰ σπλάχνα βγαλμένα. Τὰ μισὰ ἔθνη ἀπὸ τὰ ὅσα ἔχουν ἀπομείνει μέσα στὸ Τούρκικο τὸ κράτος ἔχουν «ἀδελφούς ἐλεύτερους» καὶ ὅσο βλέπουν πῶς ἐκεῖνοι εἶναι ἀνεξάρτητοι πολιτικῶς καὶ αὐτόνομοι, τόσο τοὺς ἔρχεται καὶ αὐτῶν ἡ ὄρεξις νὰ γίνουν σὰν καὶ κείνους. Ἡ τυραννία δὲν εἶναι τώρα περισσότερη καὶ βαρύτερη στὴν Τουρκία παρ' ὅσο εἶτανε στοὺς περασμένους αἰῶνες. Εἶναι μάλιστα ἀληθινὰ πολὺ ἐλαφρύτερη, μὰ ἴσια ἴσια γι' αὐτὸ καὶ πιὸ ἀνυπόφορη, γιὰτὶ μὲ τὸ νὰ μὴ βαραίνει τόσο πιὰ ἐπάνω τους, τοὺς δίνει τὴν ἐλπίδα πῶς μποροῦν νὰ

τὴν ξεφορτωθοῦν εὐκολότερα καὶ ἔτσι δὲν τὴν ὑποφέρουν τόσο ἡσυχὰ καὶ ὑπομονετικά.

Ὡς τόσο αὐτὲς οἱ χωριστικὲς τάσεις πρῶτ' ἀπ' ὅλα δὲ φανερόνονται τὸ ἴδιο δυνατὲς σ' ὅλα τὰ ἔθνη τῆς Τουρκίας, εἴτε γιὰτὶ σ' ὅλα δὲ μορφώθηκε μὲ τὴν ἴδια ἔνταση ἡ ἐθνικὴ συνείδησις, εἴτε γιὰτὶ ὅλα δὲν ἔχουν γειτονικοὺς «ἐλεύτερους ἀδελφούς» ποὺ νὰ τοὺς χρησιμεύουν γιὰ παράδειγμα ποὺ νὰ τραβάει. Ἐπειτα αὐτὲς οἱ τάσεις σ' ὅλα τὰ ἔθνη τῆς Τουρκίας μποροῦσαν κάμποσο νὰ ἐξουδετερωθοῦν μὲ καλλίτερους ὅρους ζωῆς μέσα στὸ ἴδιο τὸ Τούρκικο τὸ κράτος.

Αὐτὸ λοιπὸν ἴσια ἴσια θὰ ἔπρεπε ἡ Τουρκία νὰ μπορέσῃ νὰ καταφέρει, νὰ δώσει δηλαδὴ στοὺς λαοὺς τῆς Αὐτοκρατορίας καλλίτερους ὅρους ζωῆς, καλλίτερη διοίκηση, καὶ ἔταν λέγω καλλίτερη διοίκηση ἐννοῶ ἐθνικὴ ἀναγνώρισις καὶ δικαιοσύνη καὶ ἰσότητά ὅσο γίνεται πρὸς ἀμερόληπτη.

Καὶ ἄς πάρουν παράδειγμα οἱ Τοῦρκοι τὴν Αὐστρία. Καὶ καὶ ὑπάρχουν, ἄς ποῦμε, Σέρβοι, μὰ οἱ Σέρβοι τῆς Αὐστρίας οὔτε τῶσδε ποτὲ μὲ τὸ νοῦ τους νὰ συγχωνευτοῦν μὲ τὸ βασίλειο τῆς Σερβίας, ἐνῶ τὴν ἴδια ὥρα οἱ Σέρβοι τῆς Παλιᾶς Σερβίας στὴν Τουρκία κάνουν τὸν κόσμο ἄνω κάτω γιὰ νὰ κολλήσουν τὸν τόπο τους καὶ τὴν ὑπαρξή τους στὸ Σερβικὸ βασίλειο. Οἱ Σέρβοι τῆς Αὐστρίας δὲν ἐπαψαν νὰ εἶναι Σέρβοι ὅσο καὶ νὰ βρίσκονται συσσωματωμένοι μὲ τὴν Αὐστρία. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐθνικῆς αὐθυπαρξίας τὸ ἐξασκοῦν ὁλόκληρο στέλνοντας βουλευτὲς Σέρβους στὴν Αὐστριακὴ βουλὴ καὶ ἔχοντας τοπικὴ δίκαια δική τους, παιδεία σερβικὴ, τὴ σερβικὴ γλῶσσά στα δικαστήρια καὶ στὴ διοίκηση καὶ ἄλλα τέτοια. Μόνον ποὺ δὲν ἔχουν πολιτικὴ αὐθυπαρξία, μὰ δὲν τοὺς νοιάζει καὶ πολὺ, ἀφοῦ μὲ τὰ δικαιώματα ποὺ ἀπολαβαίνουν (ἐθνικὴ αὐθυπαρξία καὶ ἰσοπολιτεία), ζοῦν καὶ προκόπτουν ὅσο μποροῦν σὰν κοινωνία καὶ σὰν ἔθνος.

Τὸ παράδειγμα τοῦτο ἔπρεπε νὰ μιμηθοῦν καὶ οἱ Τοῦρκοι, καὶ θὰ τὸ μιμηθοῦν σίγουρα ἂν εἶναι ἄξιοι νὰ διατηρήσουν τὸ κράτος τους. Ἀλλοίως θὰ γίνουν χίλια κομμάτια. Καὶ ὡς τώρα τουλάχιστο δὲν τὸ ἀπόδειξαν πῶς εἶναι ἄξιοι νὰ κυβερνήσουν τὸν τόπο τους ὅπως κυβερνᾷ τὸ δικό της ἡ Αὐστρία. Φιλελεύτερο πολίτευμα διάλεξε νὰ πάρει καὶ ἡ Τουρκία ἀπὸ τὰ 1908, μὰ γιὰ νὰ εἶναι ἀληθινὰ φιλελεύτερο ἔπρεπε νὰ φανερώσει καὶ πρὸς τὰ ἔθνη τῆς φιλελεύτερο πνεῦμα, ἐνῶ βλέπουμε ὁλότελα τὸ ἀντίθετο πῶς κάνει. Καὶ κείνα τὰ δικαιώματα αὐθυπαρξίας καὶ κάποιας ἐθνικῆς αὐτοδιοικήσεως ποὺ εἶχαν καὶ μὲ τὴν ἀπολυταρχία τὰ ἔθνη καὶ αὐτὰ τὰ πολεμᾷ. Ὅχι νὰ τοὺς δώσει καὶ πολιτικὰ δι-